

Kajaanin kaupunki

YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN
VALVONTAOHJELMA

2025

YMPÄRISTÖTEKNISEN LAUTAKUNNAN LUPAJAOSTO

19.3.2025

1 JOHDANTO

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava ohjelma luvan- ja ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä. Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla. Vuosittainen valvontaohjelma on käsitelty ympäristöteknisen lautakunnan lupajaostossa.

Ympäristönsuojeluasetuksen (YSA 713/2014) 30 §:n mukaan valvontaohjelmassa on oltava

- 1) suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista eri tyyppisten luvanvaraisten ja rekisteröitävien kohteiden määräaikaistarkastuksista
- 2) tiedot muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä
- 3) kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman toteutumisesta

Valvontaohjelman laatimismenettely tulee kuvata kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelmassa. Valvontasuunnitelma vuosille 2021–2025 on hyväksytty ympäristöteknisen lautakunnan lupajaostossa 16.12.2020.

Valvontaohjelmaan sisältyvät myös maa-ainelain ja jätelain mukainen säännöllinen valvonta. Lisäksi on kuvattu muuta ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluvaa valvontaa.

2 YMPÄRISTÖLUVANVARAISTEN, ILMOITUKSENVARAISTEN JA REKISTERÖITÄVIEN LAITOSTEN VALVONTA

Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen ympäristönsuojelulain mukaisen säännöllisen valvonnan piirissä on 97 laitosta vuonna 2025. Näistä jätelain mukaisia valvontakohteita on kuusi kohdetta.

Laitosten määräaikaisvalvonta perustuu valvontasuunnitelmassa esitettyihin periaatteisiin ja laitospohjaiseen riskinarviointiin. Vuonna 2025 laitosten valvonta edelleen keskittyy ympäristönsuojelulain mukaisiin määräaikaistarkastuksiin ja maa-ainesten oton valvontaan. Lisäksi tarkastetaan laitosten toimittamat vuosiraportit ja tarkkailutulokset. Raporteista havaitut poikkeamat selvitetään ja niihin kohdistetaan tarvittaessa valvontatoimenpiteitä.

Taulukossa 1 on esitetty ympäristölupalaitokset sekä ympäristönsuojelulain ja jätelain 100 §:n mukaisesti rekisteröidyt kohteet ja niiden lukumäärä toimialoittain, valvontaluokkien vaihteluvälit sekä laitoksiin suunniteltujen määräaikaistarkastusten määrä. Vuonna 2025 varaudutaan tekemään 38 määräaikaistarkastusta. Tarkastusta ei tehdä, jos laitoksella ei ole toimintaa vuonna 2025.

Taulukko 1. Valvontakohteet, valvontaluokka ja suunnitellut tarkastukset vuonna 2025

Toiminta	Kohteiden lkm	Valvontaluokka	Tarkastukset 2025
Ampumaradat	7	II-IV	1
Asfalttiasemat	3	II-III	3
Autopurkamo	1	III	0
Betoniasema	1	III	0
Eläinsuojat	8	IV	3
Energiantuotantolaitokset	5	IV	1
Hiekkapuhallus	1	IV	0
Jakeluasemat	22	III	7
Jätteen ammattimaiset keräystoiminnot	6	II-IV	2
Jätteenkäsittelylaitokset	5	I-II, IV	2
Krematorio	1	IV	0
Louhinta- tai murskaustoiminnot	14	I-III	13
Moottoriradat	4	III-IV	0
Naapuruussuhdelain mukaiset laitokset	6	II, IV	1
Org. liuottimia käyttävä laitos	1	III	0
Pieneläinten polttolaitos	1	IV	0
Polttoaineiden varastointi	1	III	0
Sahalaitos	1	III	1
Ylijäämämaan hyödyntämistoiminnot	9	II-III	4
Yhteensä	97		38

Valvontaluokkaan I kuuluvat kohteet tarkastetaan joka vuosi, luokkaan II kuuluvien kohteiden tarkastusväli on 3 vuotta, luokkaan III kuuluvien kohteiden 5 vuotta ja luokkaan IV kuuluvien kohteiden 8–10 vuotta.

Ympäristönsuojelutarkastajat osallistuvat resurssien mukaan myös Kainuun ELY-keskuksen valvontavastuulla olevien laitosten määräaikaistarkastuksiin.

3 MAA-AINESLUIPIEN JA YHTEISLUIPIEN MUKAINEN SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA

Luvanvaraiset maa-ainesten ottoalueet tarkastetaan pääsääntöisesti kerran vuodessa sekä aina ennen toiminnan aloittamista ja toiminnan päättyessä.

Kajaanin kaupungin alueella on vuonna 2025 voimassa 17 maa-ainesten ottolupaa. Lisäksi kolme päättynyttä maa-ainestilupaa on edelleen valvonnassa. Näistä luvista 17 on yhteislupia, joihin sisältyy sekä maa-ainestilupa että ympäristöilupa. Yhteislupien maa-ainestilupa- ja ympäristöiluvan tarkastukset tehdään molemmat oman tarkastusohjelman mukaisesti. Vuonna 2025 suunnitellaan tarkastettavan 20 maa-ainesten ottoaluetta.

Kotitarveottoapaikat, joista on tehty ilmoitukset, tarkastetaan vuonna 2025. Lisäksi tarkastetaan kaikki vuonna 2025 vireille tulevat kotitarveottoilmoitukset.

4 JÄTELAIN SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA

Jätelain 124 §:n mukainen jätelain valvontasuunnitelma on osa Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelmaa. Jätelain 124 §:n mukaan sellaiset laitokset ja yritykset, jotka harjoittavat jätteen keräystä, sekä yritykset, joissa muodostuu vaarallista jätettä, on tarkastettava määräajoin.

Vaarallista jätettä tuottavia laitoksia ja yrityksiä ei ole Kajaanissa niiden suuren määrän vuoksi ja resurssien vähäisyyden vuoksi aikaisemmin kartoitettu. Vuonna 2022 kartoitettiin vaarallista jätettä tuottavat autokorjaamot ja -huoltamot ja aloitettiin niiden tarkastukset. Vuonna 2025 tarkastuksia jatketaan. Lisäksi ne laitokset, joissa muodostuu vaarallista jätettä ja jotka kuuluvat määräaikaivalvonnan piiriin, tarkastetaan jätelain 124 §:n mukaisesti määräaikaivalvonnan yhteydessä.

Jätelain yleistä valvontaa ja roskaantumisen valvontaa tehdään pääasiassa ympäristönsuojeluyksikköön tulleiden ilmoitusten perusteella.

5 MERENKULUN YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA

Sataman pitäjän on tehtävä jätehuoltosuunnitelma aluksista peräisin olevien jätteiden eli alusjätteiden jätehuollon järjestämiseksi. Jätehuoltosuunnitelma on esitettävä arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueella satama sijaitsee. Huvivenesataman ja sellaisen kalastussataman, johon vuosittain purettu saalismäärä on alle 20 000 kilogrammaa, jätehuoltosuunnitelma on kuitenkin esitettävä arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi sen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jonka alueella huvivenesatama sijaitsee.

Jätehuoltosuunnitelman laatimisvelvoite on huvivenesatamalla, jossa 1.7.2021 voimaantulleen lainmuutoksen jälkeen on vähintään 25 venepaikkaa tai jonka yhteydessä on vähintään 25 huviveneen talvitelakointipaikkaa. Aikaisemmin raja oli vähintään 50 vene- tai talvitelakointipaikassa.

Jätehuoltosuunnitelma on päivitettävä, jos jätteiden laatu, määrä tai jätehuolto muuttuu merkittävästi. Vuonna 2022 kartoitettiin jätehuoltosuunnitelmavolliset huvivenesatamat, joita Kajaanissa on viisi. Satamat kuuluvat Kajaanin kaupungille, joka vuoden 2023 lopulla laati satamien jätehuoltosuunnitelmat. Vuonna 2024 suoritettiin tarkastuskäynnit huvivenesatamiin ennen jätehuoltosuunnitelmien tarkastamista. Ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyi vuonna 2024 huvivenesatamien jätehuoltosuunnitelmista neljä ja yhden hyväksyntä siirrettiin Kainuun ELY-keskukselle.

6 MUU VALVONTA

Vesilain mukaisia kohteita tarkastetaan tarvittaessa. Tarkastukset pyritään tekemään yhdessä ELY-keskuksen kanssa.

Kiinteistöjen jätevesijärjestelmiä tarkastetaan ympäristönsuojeluyksikköön tulleiden ilmoitusten ja hakemusten perusteella.

7 VALVONTAOHJELMAN TOTEUTUMINEN VUONNA 2024

Vuonna 2024 ympäristönsuojeluviranomaisen valvottavaksi kuuluvia ympäristöluvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia ja rekisteröityjä kohteita oli yhteensä 101. Vuoden 2024 valvontaohjelmassa oli esitetty tarkastuskäynti 40 kohteelle. Tarkastuskäynnit tehtiin 31 kohteelle. Kohteisiin, joissa ei ollut luvan mukaista toimintaa, ei tehty tarkastuskäyntiä. Valvontakäyntien lisäksi tarkastettiin kaikki toiminnanharjoittajien tekemät vuosi-ilmoitukset.

Maa-aineslain mukaisia valvottavia kohteita vuonna 2024 oli 20 ottopaikkaa. Valvontaohjelmassa oli esitetty tarkastus kaikille 20 ottopaikalle, joista tarkastettiin 15 ottopaikkaa. Kohteisiin, joissa ei ollut maa-ainesten ottoa vuonna 2024, ei tehty varsinaista valvontakäyntiä, mutta ottotilanne selvitetiin yhteydenotolla tai käymällä paikan päällä.

Suunnitelmallisten tarkastusten lisäksi vuonna 2024 tehtiin tarkastuksia vireillä oleviin ympäristö- ja maa-aineslupakohteisiin sekä yleisöilmoitusten perusteella. Jätelain 124 §:n mukaisia tarkastuksia sellaisille toiminnoille, joissa syntyy vaarallista jätettä, ei tehty. Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen edustajat osallistuivat 15 Kainuun ELY-keskuksen valvomassa kohteessa tehtyyn määräaikaistarkastukseen.